

Sote-uudistus kansankielellä

SARI VIINIKAINEN, JYH HYKS TULEHDUSKESKUS, TTT

16.11.2017 UROLOGISET HOITAJAT

SARI.VIINIKAINEN@HUS.FI

Taustat itsestäni ja esityksestäni

**SOTE
TULEE
PIAN,
OLETKO
VALMIS?**

voima.fi

- 10 vuotta julkisen terveydenhuollon esimiestehtävissä
- Tehyn päättäjänä suurin piirtein saman verran
- Omat huomiot sosiaali- ja terveydenhuolto järjestelmästä
- Aineisto & materiaalit lainattuja (lainaukset mainittu)
- Mielenpitoet & kommentit edustavat vain minua itseäni
- Yritys tulkita ja selittää uudistus niin, että isänikin ymmärtää

Miksi uudistusta tarvitaan?

- Nykyjärjestelmä ei takaa kansalaisille yhdenvertaisia palveluita
- Peruspalveluiden saatavuudessa ollut haasteita
 - ➔ Terveystieteiden markkinaistuminen, yksityisen sektorin ja yksityisten sairausvakuutusten kasvu. Ollaanko matkalla kohti amerikkalaistyypistä vakuutusjärjestelmää?
 - ➔ Varhaiseen puuttumiseen panostusta
- Väestö ikääntyy, kustannusten hallinta. Vrt. tilannetta jo nyt pienellä paikkakunnalla

Sote-uudistuksen tavoitteet

Ihmisten hyvinvointi- ja terveyserot vähenevät

Integraatio

Asiakaskeskeiset, kustannustehokkaat ja vaikuttavat palvelut

Julkisen sektorin

kestävyysvaje supistuu 3 mrd € vuoteen

2029

**Valinnan-
vapaus**

Kilpailulla tarjontaa ja kustannustehokkuutta

**Rahoitus-
uudistus**

Maakuntaudistus

Sote-järjestämismääräys kunnilta maakunnille

SOTE-uudistus pähkinässä

- Nyt noin 170 kuntaa ja kuntayhtymää vastaavat sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä > järjestämisvastuu 18 maakunnalle 1.1.2020 = **uusi itsehallintotaso**
- Maakuntia johtavat vaaleilla valitut **valtuustot**
- Kuntien vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoituksesta päättyy 31.12.2019 > **valtion rahoitusvastuu**
- Kansalaisille tulee laajempi valinnanvapaus

Vastoinkäymisiä...onhan niitä ollut

- Kesäkuu 2017
- Maakunnan velvollisuus yhtiöittää palvelut ns. yhtiöttämispakko todettiin perustuslain vastaiseksi
- Aikataulun epärealistisuus vaarantaisi ehkä koko sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän
- Valinnanvapauslaki uudelleen valmisteluun & lausunnoille
- Maakuntavaalit 10/2018

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU JA TOTEUTUS

SUUNNITELTU AIKATAULU, VOIMAANTULO 1.1.2020

HALLITUKSEN ESITYS 15/2017 (MAAKUNTA- JA SOTE-ESITYS)
JA HALLITUKSEN ESITYKSEN 47/2017 KORVAAVA UUSI VALINNAVAPAUSLAKIESITYS
KÄSITELLÄN YHDESSÄ EDUSKUNNASSA:

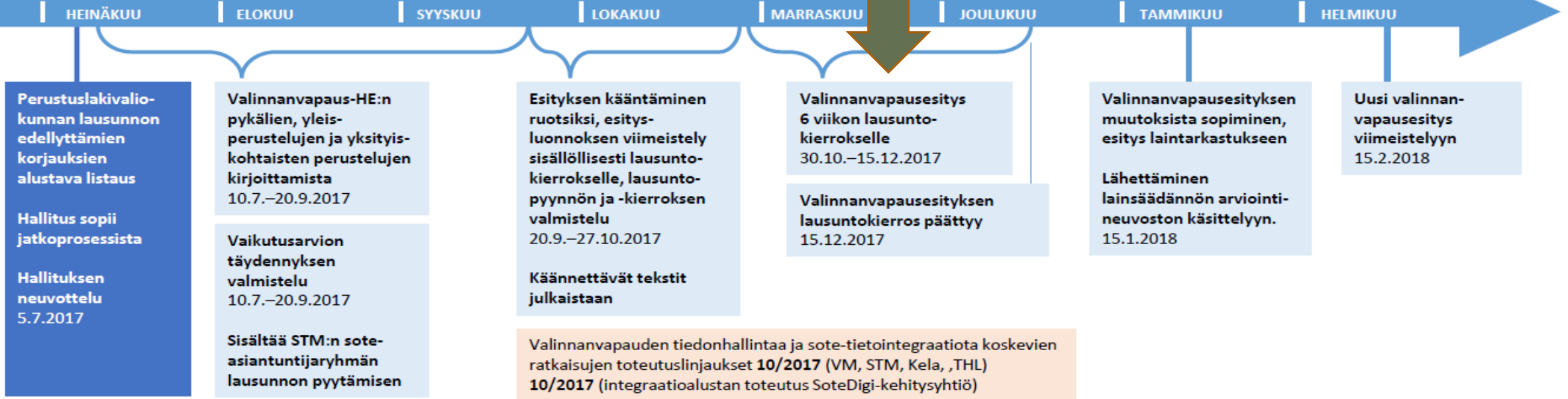
Maakuntavaalit 10/2018 ja uudistusten voimaantulo 1.1.2020 lukien
Valmistelun ja prosessin alustava aikataulu voisi olla seuraava hyvän
lainvalmistelun periaatteet huomioiden

PERIAATTEET

- hyvän lainvalmistelun periaatteiden noudattaminen
- perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 26/2017 vp. esitettyjen huomautusten mukaisten muutosten huolellinen toteuttaminen
- realistinen toteuttamisaikataulu ja toteuttamistapa
- maakunta- ja sote-esitys sekä valinnanvapausesitys muodostavat kokonaisuuden

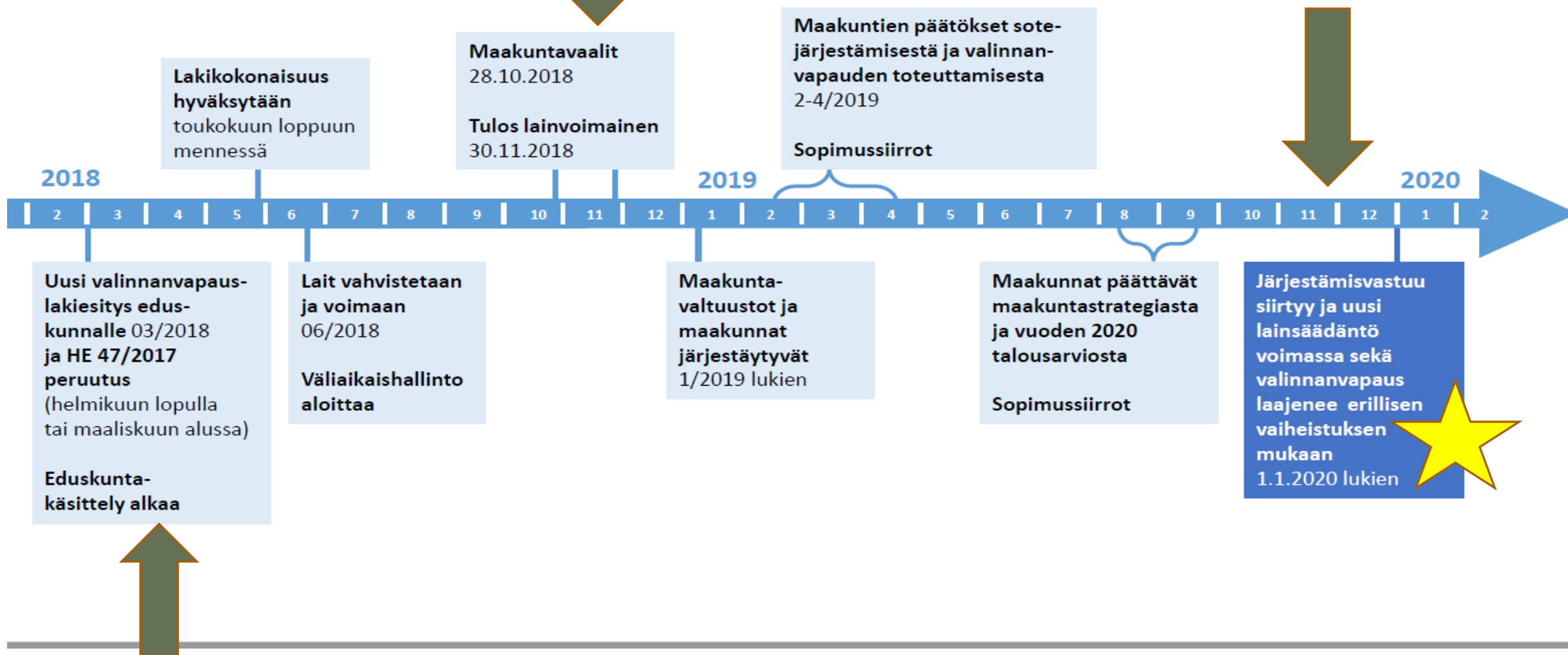
2017

2018

SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU JA TOTEUTUS

JATKOPROSESSI, VOIMAANTULO 1.1.2020

Ennen kuin kaikesta on sovittu, ei mistään ole sovittu

Rakenteet: laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Tuottajat: laki sote-palvelujen tuottajien toimintaedellytyksistä, rekisteröinnistä ja valvonnasta

Palvelujen sisältö: terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki ja muu sote-lainsäädäntö

Asiakkaan valinnanvapaus: laki asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa > **lausuntokierroksella!**

Asiakkaiden oikeudet ja velvollisuudet: potilaslaki, sosiaalihuollon asiakaslaki, itsemääräämisoikeuslaki, asiakasmaksulaki

Henkilöstö: laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä ja laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä

Valinnanvapausmalli

Nykyinen malli

Valinnanvapausmalli

Pohdintaa valinnanvapaudesta

- Riittääkö erityisosaamista kaikkialle?
 - Julkinen & yksityinen
 - Yliopistopaikkakunnat/maakuntakeskukset & ”reuna-alueet”
 - Toimenkuvien yksipuolistuminen, yleisosaamisen väheneminen
- Miten pystytään ylläpitämään päivystys- ja tutkimustoiminta, koulutusmahdollisuudet ja samalla pitämään kustannukset aisoissa ja laatu korkealla?

Mahdollisuuksia?

- Tietojärjestelmien yhtenäistäminen
- Palveluverkoston käytäntöjen yhtenäistäminen
- Uudet tuotantotavat, palvelukonseptit ja organisaatioiden uudistaminen
- Etä- ja digipalvelut yhteisillä alustoilla, ammattilaistuki asiakkaille
- Moniammatillisuus voimavarana tiimityössä ja johtamisessa
- Työnjaon kehittyminen – osaaminen näkyväksi
- Terveysteknologiasta uusia palvelu- ja vientituotteita, helpottavat työtä

”Muutos tehdään kahvitauoilla”

- Mukaan pitänee lähteä viimeistään nyt, uudistus tulee halusimme tai emme
 Positiivista sote-pöhinää. Meiltä hoituu!
- Parhaat toimintakäytännöt käyttöön ja tarkoituksenmukaisten työnjakojen toteutus
- Mistä potilaamme/asiakkaamme tulee ja minne menee? Millaiselta palvelukokonaisuus näyttää hänen silmissään? /Nygren Päivi
- Onko osaamiseni muutoksen tasalla- tarvittaessa osaamisen täydentäminen

Kiitos!

Lisää tietoa, kaikilla kielillä

www.alueuudistus.fi

www.thl.fi/fi/web/sote-uudistus

Maakuntien (18) omia uudistussivustoja

www.uusimaa2019.fi

<http://www.pirkanmaa.fi>